

Orienteringsskrivelse om ændringer af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. med ikrafttræden den 1. januar 2018 (klippekort samt ændring af adgang til forlængelse af uddannelsesperiode og klippekort for S-kursister)

Folketinget vedtog den 2. juni 2017 lovforslag L 175 om ændring af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. og forskellige andre love (Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge, krav om mellemkommunal aftale ved midlertidig boligplacering af flygtninge i en anden kommune m.v.).

Ved orienteringsskrivelse af 30. juni 2017 blev der informeret om de dele af danskuddannelsesloven, der trådte i kraft den 1. juli 2017.

Denne orienteringsskrivelse indeholder en orientering om de ændringer af danskuddannelsesloven, der træder i kraft den 1. januar 2018. Det drejer sig om indførelse af et klippekort for S-kursister og ændring af adgangen til forlængelse af uddannelsesperiode og klippekort for S-kursister.

Ændringsloven og det bagvedliggende lovforslag kan findes på Retsinformation på: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=191830>

Der kan endvidere henvises til nyudstedt bekendtgørelse nr. 1524 af 15. december 2017 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. (herefter uddannelsesbekendtgørelsen), som kan findes på Retsinformation på: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=196768>

Lov nr. 705 af 8. juni 2017

A. Indledning

Den daværende regering, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgik den 17. november 2016 aftale om "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge". Med aftalen er det erhvervsrettede fokus i danskundervisningen blevet styrket samtidig med, at uddannelsesområdet som helhed er blevet effektiviseret. Nøgleordene er beskæftigelsesfokus, samspil med virksomheder, forenkling og fleksibilitet i tilrettelæggelsen.

Lov nr. 705 af 8. juni 2017 gennemfører de initiativer i aftalen "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge", hvis udmøntning kræver lovændring.

9. januar 2018

Integrationskontor
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sagsbehandler
Sara Viskum

Tel. 61 80 00 19
Mail sav@uim.dk

Sags nr. 2017 - 11171
Akt-id 340365

Hovedparten af loven trådte i kraft den 1. juli 2017. Det blev dog besluttet at udskyde ikrafttræden af klippekortsordningen til den 1. januar 2018 med henblik på at sikre, at den nødvendige systemunderstøttelse er på plads. Herudover er S-kursisters adgang til forlængelse som udgangspunkt afskaffet.

B. Klippekort for S-kursister

Klippekortets omfang

S-kursister tilbydes danskuddannelse inden for rammerne af et klippekort. Klippekortet giver kursisten ret til op til 3 ½ års (42 måneders) danskundervisning inden for den 5-årige uddannelsesperiode, jf. danskuddannelseslovens § 6 a. Danskuddannelsen tilrettelægges, så det er muligt at gennemføre uddannelsen inden for en tidsramme på 3 år, jf. danskuddannelseslovens § 4, stk. 2.

Klippekortet har i alt op til 6 klip, som svarer til de 6 moduler på en danskuddannelse. Det indebærer, at en S-kursist, som en udbyder af danskuddannelse indplacerer på danskuddannelsens modul 1, tildeles 6 klip. En S-kursist, der indplaceres til på modul 2, tildeles 5 klip osv.

Tilsvarende gør sig gældende for kursister, der indplaceres på danskuddannelse 3, som kan afsluttes efter modul 5 med prøve i Dansk 3 eller efter modul 6 med Studieprøven. Det betyder, at kursister, der indplaceres på danskuddannelse 3, modul 1, tildeles 6 klip. Ovenstående ændrer ikke ved, at oprykning fra modul 5 til 6 på danskuddannelse 3 forudsætter, at betingelserne i uddannelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 3, er opfyldt.

Hvert klip er tidnormeret i overensstemmelse med bilag 2 i uddannelsesbekendtgørelsen. Der kan ikke dispenseres fra den tidsramme, der er fastsat for de enkelte moduler. Det betyder, at et klip maksimalt kan vare den periode, der er tildelt med klippet, jf. bilag 2.

Klippekortets aktivering

Klippekortet er gyldigt i 5 år fra det tidspunkt, kursisten kan påbegynde undervisningen, det vil sige fra den dato, kursisten er henvist til danskuddannelse. Det er henvisningsbrevet, der udgør dokumentation for starttidspunktet, jf. § 3, stk. 3 i uddannelsesbekendtgørelsen. For mere information om starttidspunkt henvises der til vejledning om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. (nr. 9999 af 25. oktober 2017)

Når en kursist har modtaget et henvisningsbrev, skal vedkommende senest en måned herefter henvende sig til det sprogcenter, som vedkommende er henvist til, eller der, hvor vedkommende ønsker undervisning. Det bemærkes i den sammenhæng, at selvforsørgende udlændinge, der ikke modtager aktiveringstilbud fra det offentlige, kan anmode kommunalbestyrelsen om henvisning til en bestemt udbyder, jf. § 6, stk. 2, i danskuddannelsesloven.

Kommunalbestyrelsen har ansvar for at sikre, at nye kursister, der er henvist til danskuddannelse, kan få adgang til undervisning. Det følger af danskuddannelseslovens § 5, stk. 1, at udlændinge, der er omfattet af integrationsloven, skal kunne

påbegynde danskuddannelse senest én måned efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for den pågældende. Det betyder, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der er et åbent undervisningstilbud hele året.

Det følger af danskuddannelseslovens § 6 a, stk. 2, 2. pkt., at det første klip aktiveres samtidig med, at gyldighedsperioden træder i kraft, dog tidligst når kursisten er indplaceret på danskuddannelse og modul. Baggrunden for det forskudte tidspunkt er, at det dermed undgås, at kursisten – på grund af den tid, der anvendes med indplacering - mister undervisningstid på klippet.

Det betyder, at klippekortet aktiveres den dato, hvor udbyder af danskuddannelse i overensstemmelse med danskuddannelseslovens § 6, stk. 3, har indplaceret den enkelte kursist på danskuddannelse og modul på baggrund af en pædagogisk vurdering af den enkelte udlændings forudsætninger og mål med uddannelsen.

En kursist kan ikke forhindre, at det første klip aktiveres ved ikke at møde op på sprogcenteret med henblik på indplacering. Det fremgår således af uddannelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 3, 4. pkt., at S-kursisten senest en måned efter at have modtaget henvisningsbrevet skal henvende sig til det sprogcenter, som den pågældende er henvist til, eller hvor den pågældende ønsker undervisning. Hvis kursisten ikke møder op, aktiveres det første klip samtidig med klippekortet, dvs. fra den dato, hvor kursisten er henvist til danskuddannelse, jf. uddannelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 3. Tilsvarende kan kursisten ikke undgå, at klippet aktiveres ved ikke at møde op til undervisningen. I tilfælde, hvor en kursist henvender sig til et sprogcenter senere end én måned efter at have modtaget henvisningsbrevet, skal sprogcenteret oplyse den pågældende om, at det første klip blev aktiveret samtidig med selve klippekortet, og at den pågældende derfor har forbrugt tid på sit første klip.

Udskydelse af starttidspunkt eller pause mellem moduler

En S-kursist kan vælge at udskyde starttidspunktet for danskundervisningen eller holde pause efter en bestået modultest, hvis kursisten hurtigst muligt og forud for undervisningens start oplyser udbyder af danskuddannelse herom, jf. § 6 a, stk. 5. Hurtigst muligt betyder, at kursisten i umiddelbar forbindelse med, at vedkommende er blevet opmærksom på sit behov for pause eller udskudt starttidspunkt, skal meddele dette til sprogcenteret. Hvis undervisningen er gået i gang, er det ikke muligt at sætte klippet på pause. Adgangen til at udskyde starttidspunktet ændrer ikke ved, at kursisten skal henvende sig til et sprogcenter senest en måned efter at have modtaget henvisningsbrevet.

Ordningen betyder, at en kursist kan undgå eller begrænse spild af klip i forbindelse med forudset fravær.

Anvendelse af klippekortet

En kursist, der ikke holder pause, og som har ret til 6 moduler, vil modtage 42 måneders kontinuerlig undervisning. Der skal være adgang til danskundervisning alle årets måneder.

I tilfælde, hvor en S-kursist – på baggrund af en pædagogisk vurdering, jf. danskuddannelseslovens § 6, stk. 3, – omplaceres fra én danskuddannelse til en anden – tildeles den pågældende klip i overensstemmelse med den nye indplacering, jf. § 14, stk. 2, i uddannelsesbekendtgørelsen. Eksempelvis vil en kursist, der er indplaceret på Dansk 2, modul 3, og har forbrugt 4 klip, i forbindelse med en omplacering til Danskuddannelse 1, modul 3, blive tildelt 4 klip og vil dermed effektivt være blevet tildelt i alt 8 klip.

Et påbegyndt klip løber frem til afslutningen af dets gyldighedsperiode, uanset om kursisten deltager i undervisningen.

Et klip udløber dog, når kursisten består modultesten for det modul, hvor den pågældende er indplaceret. En kursist, der består en modultest midt i et klip, mister den resterende undervisningstid på klippet. Det er således ikke muligt at overføre ubrugt tid fra et klip til det næste klip.

Når kursisten har afsluttet sit klip med en bestået modultest, er det igangværende klip udløbet, og et nyt klip aktiveres automatisk i umiddelbar forlængelse heraf, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 6. Det påhviler kommunalbestyrelsen uden unødigt ophold at henvise til det næste modul med henblik på, at kursisten kan fortsætte undervisningen uden pause. Kommunalbestyrelsen kan give betalingstilsagn til det næste modul under forudsætning af, at testen består.

En kursist, der ikke har bestået modultesten inden for klippets gyldighedsperiode, fortsætter undervisningen, men bruger nu tid af det næste klip. Det betyder fx, at en kursist på modul 2, klip 2, som ikke består modultest 2 indenfor de tildelte 5 måneder, automatisk går videre til klip 3 og forbruger tid heraf. Hvis kursisten herefter fx består modul 2 efter at have brugt 2 måneder af klip 3, bortfalder resten af klip 3 og kursisten har derefter kun 3 klip tilbage, men 4 moduler. Kursisten vil således ikke have nok klip til at gennemføre hele danskuddannelsen.

Hvis det er forhold hos sprogcenteret, der forhindrer kursisten i at gå til test eller prøve, skal det ikke komme kursisten til skade. Det vil fx være tilfældet, hvis tekniske forhold på sprogcenteret eller personalemangel hindrer, at modultesten kan afholdes. Omvendt er det kursistens eget ansvar, hvis vedkommende ikke møder op til en modultest, fx pga. sygdom, og dermed overskrider klippets gyldighedsperiode uden at have bestået modultesten. Der kan ikke dispenseres for forhold hos kursisten.

Klippekortets ophør

Uddannelsesretten afsluttes med den afsluttende prøve, jf. § 9 i danskuddannelsesloven, eller ved udløb af uddannelsesperioden. En S-kursist, der har taget den afsluttende danskprøve har dermed også opbrugt sin danskuddannelsesret. En S-kursist, som har brugt alle sine klip, har opbrugt sin uddannelsesret, også selv om pågældende ikke har bestået den afsluttende prøve. Det gælder dog ikke, hvis vedkommende befinder sig på det afsluttende, prøvebærende modul. Det følger af bekendtgørelsens § 5, stk. 7, at kursisten i sådan et tilfælde har ret til at afslutte modulet, også selv om undervisningen finder sted efter uddannelsesperioden er

udløbet. Uddannelsesretten består frem til den første prøvetermin, som kursisten kan deltage i.

Vejledning om klippekortets anvendelse

Det påhviler sprogcenteret at vejlede kursisterne om uddannelsernes gennemførelse, jf. § 6, stk. 5, i danskuddannelsesloven. Sprogcenteret er således ansvarligt for at vejlede den enkelte S-kursist om klippekortet, herunder særligt om den tidsmæssige ramme for de enkelte klip og konsekvensen af ikke at gennemføre modultest inden for klippets gyldighedsperiode.

Kursisten skal have adgang til at få svar på en henvendelse til sprogcenteret om, hvor mange dage/måneder vedkommende har tilbage på klippet, og hvornår klippet ophører.

Udbyderskift

Udgangspunktet er som hidtil, at en kursists ønske om udbyderskift midt i et modul ikke skal imødekommes, men udbyderskifte kan fortsat ske på baggrund af et nødvendighedskriterium - fx i forbindelse med flytning. I sådanne tilfælde skal det forrige sprogcenter give det nye sprogcenter oplysninger om indplacering, klip og tidsforbrug på det enkelte klip. Tilsvarende skal en kommunalbestyrelse, der modtager en ny borger, indhente de relevante oplysninger fra den forrige bopælskommune om den pågældendes danskuddannelse. Der henvises i den forbindelse til § 18 i danskuddannelsesloven og § 20 i uddannelsesbekendtgørelsen.

Tilbud om danskundervisning, til personer der ikke er i beskæftigelse

Personer, som ikke er i beskæftigelse, og som på grund af manglende danskkundskaber kun vanskeligt kan opnå beskæftigelse, kan få tilbud om danskundervisning, jf. § 63, stk. 1, i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats. Personer med dansk som andetsprog skal have tilbud i henhold til danskuddannelsesloven, jf. § 63, stk. 3. For S-kursister, der fortsat har uddannelsesret i overensstemmelse med danskuddannelsesloven gives tilbuddet inden for rammerne af et klippekort. Personer, der modtager tilbud om danskundervisning efter § 63, stk. 1, og har opbrugt deres uddannelsesret efter danskuddannelsesloven, vil ikke være underlagt klippekortsordningen.

Overgangsbestemmelse

S-kursister, der påbegynder en danskuddannelse den 1. januar 2018 og fremover, tildeles et klippekort. S-kursister, der den 1. januar 2018 allerede er påbegyndt en danskuddannelse, tildeles et klippekort i forbindelse med, at kursisten henvises til et nyt modul. Det betyder, at en S-kursist, der fx i februar 2018 påbegynder modul 3 på danskuddannelse 2, tildeles et klippekort med 4 klip. For begge grupper - det vil sige nye kursister og kursister, der allerede er i gang med danskuddannelsen - gælder det, at S-kursister, der for første gang tildeles et klippekort, samtidig tildeles 5 års uddannelsesret. Der henvises til overgangsbestemmelserne i danskuddannelseslovens § 5, stk. 5.

C. Ændring af S-kursisters adgang til forlængelse af uddannelsesperiode og klippekort

Med virkning fra 1. januar 2018 har S-kursister en snævrere adgang til forlængelse af deres uddannelsesret end hidtil.

Kommunerne har pligt til at forlænge klippekort samt uddannelsesperiode for S-kursister, hvis udlændingen har været afskåret fra at deltage i danskuddannelse på grund af alvorlig og langvarig sygdom, jf. § 2 f, stk. 3, i danskuddannelsesloven.

Bestemmelsen er indført med det formål at undgå, at personer, der bliver syge midt i et modul og er syge i så lang tid, at de mister op til flere klip, dermed også reelt mister deres mulighed for at tage en danskuddannelse inden for danskuddannelseslovens rammer. En kursist, der kun har mistet et enkelt klip, vil som udgangspunkt ikke kunne få forlænget sin uddannelsesperiode og klippekort på grund af alvorlig og langvarig sygdom, jf. § 7, stk. 1, i uddannelsesbekendtgørelsen.

I tilfælde, hvor en kursist ønsker forlængelse på grund af alvorlig og langvarig sygdom, skal den pågældende kursist i form af en aktuel lægeerklæring dokumentere, at det er den alvorlige og langvarige sygdom, der er årsagen til den manglende deltagelse i danskundervisningen.

Kommunen skal forlænge uddannelsesperioden og klippekort i en periode svarende til det tidsrum, hvor kursisten har været afskåret fra at deltage i undervisningen. Det vil sige, at en kursist, der fx bliver syg efter at have gennemført én måned af klip 2, som er på i alt 5 måneder, efter forlængelsen vil have 4 måneder tilbage på klip 2.

Overgangsordning

For kursister, der allerede har påbegyndt en danskuddannelse, gælder den hidtidige adgang til forlængelse frem til de pågældende bliver indplaceret på et nyt modul. Der henvises til overgangsbestemmelserne i danskuddannelseslovens § 5, stk. 3.

Spørgsmål vedrørende de ovennævnte bestemmelser bedes indsendt pr. e-mail til uim@uim.dk

Udlændinge- og integrationsministeriet den XX januar 2018

Lars von Spreckelsen-Syberg